

20.11.97

AGRARISCH DAGBLAD

PRAKTIJK & ECONOMIE

Rapport rozenteelt in India is knuppel in het hoenderhok

door JOHANNES VAN BENTUM

UTRECHT - De rozenplanten staan er stralend bij in de foliekas met opengeschoven dak. Lachende vrouwen in bontgekleurde gewaden banen zich een weg tussen de planten door. Aan het getemperde tropisch licht te oordelen, is het nog vroeg in de ochtend.

De grote kleurenfoto op de omslag van het rapport 'Geen roos zonder doornen' van onderzoeker Geert Ritsema geeft een idyllisch beeld van het werk op een rozenkwekerij in India. Tijdens een drie maanden durende reis kreeg de reporter echter een heel wat minder fraai beeld van de rozenkwekerijen in dit land. Hij

inventariseerde op verzoek van de Landelijke India Werkgroep in Utrecht belangeloos de gang van zaken in de nog jonge Indiase sierteeltsector. "Tot de situatie verbetert, moet Nederland stoppen met investeringen in India", luidt Ritsema's conclusie.

Nederlandse sierteeltdeskundigen en toeleveranciers dragen verantwoordelijkheid voor het onverantwoorde gebruik van schaars water, verkwisting van energie voor het koelen van kassen en de uitbuiting van werknemers die blootsvoets en met niet meer dan een zakdoek voor de mond allerhande bestrijdingsmiddelen in de kassen verspuiten.

Alleen de toplaag van rijke Indiërs, die grote ondernemingen in eigendom hebben, profiteren van de bloementeelt op vruchtbare grond.

"De Nederlandse adviseurs die deze kwekerijen intensief begeleiden, werken met een dubbele standaard. Zij zouden de regels die hier gelden voor het werk in de kassen ook dáár moeten toepassen. Die adviseurs zijn dus medeverantwoordelijk voor het leed en de milieuvervuiling die in India worden aangeroepen." Ritsema werpt met zijn opmerkingen trefzeker de knuppel in het hoenderhok.

De onderzoeker presenteert de zijn rapport deze week tij-

dens een discussiebijeenkomst met vertegenwoordigers uit de sierteeltsector. Hun pijlen zijn vooral gericht op de juistheid van zijn observaties. "Rozen zijn gevoeliger voor maar raak spuiten dan mensen", weet de één. "Die middelen zijn verschrikkelijk duur. Met buitensporig gebruik is een teler een dief van zijn eigen portemonnee", argumenteert een ander.

's Ochtends heeft Ritsema zijn rapport op de radio al bediscussieerd met Jan Lanning, hoofd markt en economie bij het Bedrijfsschap voor de Groothandel in Bloemkwekerijproducten in Aalsmeer. "Je hebt blijkbaar vooral be-

allerlei zaken niet zo nauw wordt genomen", constateert de handelsvertegenwoordiger. In de discussiebijeenkomst met sectorgenoten 's avonds benadrukt Lanning de geslaagde poging ook sierkwekers in tropische buitenlanden te interesseren voor het Nederlandse Milieu Project Sierteelt.

De reacties in de zaal lopen uiteen van bezinging tot ondergraving van het rapport. Alleen wanneer inkopers van supe arktketens hun eisen rondom milieu en sociaal beleid aan de Indiase kwekers opleggen, zullen de omstandigheden op de teeltbedrijven verbeteren, luidt de gezamenlijke conclusie.